



Hi ha unes propostes didàctiques basades en aquest
llibre que es poden baixar gratuïtament
des de www.edicionsdelpirata.cat.

© Jordi Ortiz i Casas, 2005

© Il·lustracions: Joaquim Bou i Mas, 2005

© D'aquesta edició: Edicions del Pirata

Carrer del Callao, 8, 2n. 2a. – 08393 Caldes d'Estrac

Telèfon (provisional) 677 71 60 61

Correu electrònic: editorial@edicionsdelpirata.com

ISBN: 84-933967-9-6

Dipòsit legal: B-7.933/2005

Impressió: Romanyà-Valls, Capellades

Distribució: L'Arc de Berà, Badalona

Tel.: 93 465 30 08

Correu electrònic: comandes@arcdebera.com

1a. edició: març del 2005

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda, emmagatzemada
o transmesa, de cap manera ni per cap mitjà, sense l'autorització
escrita de l'editor, tret de les citacions en revistes, diaris o llibres si se
n'esmenta la procedència

Edicions del Pirata



Talpions i ratolents

Jordi Ortiz

Il·lustracions de Quim Bou



Índex

El mag	5
L'esplai	27
Els talpions	45
Els ratolents	75

1. El mag

Feia la xafogor molesta de mitjan juny. A les cinc de la tarda, i a ple sol, no venia gens de gust d'estar-se al carrer. Per això, els pares i mares que anaven a recollir els fills al col·legi Gavina de Martorell els apressaven per poder entrar als cotxes amb l'aire condicionat funcionant a tota marxa o, si feien el camí a peu, cuitaven a buscar alguna ombra protectora. Sortosament, el curs estava a punt d'acabar. Tant pares com fills ho esperaven amb candeletes.

Ja feia dies que un individu estrany rondava per allí, sempre a l'hora de la sortida. Dedicava somriures a tothom i també alguna reverència. Als nens no els feia gens de por, però algunes mares van decidir de trucar a la policia perquè esbrinés qui era i quines intencions tenia. Després de tenir una conversa amb ell, un caporal de la policia municipal va assegurar a les preocupadíssimes mares que l'individu era del tot inofensiu i que no havien de patir per res. Així i tot, la majoria van decidir de prohibir els seus fills que hi parlessin i ni tan sols els permetien acostar-s'hi. El veien... rarot.

Tenia barba curta i rossa, i duia els cabells esbullats. Es cobria amb un barret d'ala ampla, atrotinat, que ja no s'aguantava dret i es tombava cap avall. Damunt del barret hi creixien unes plantes que semblaven margarides. De tant en tant en queien bocins de terra humida amb brins d'herba enganxats. Duia una gavadina vermella descordada que li arribava més avall dels genolls. Tenia tres butxaques: una al pit, a la banda dreta, i unes altres dues, enormes, a l'alçada dels malucs. Pertot arreu lluiu pedaços de tela de diferents colors cosits amb poca gràcia. Calçava vambes estripades que algun dia havien estat blanques, i que subjectava amb cordons de diferents colors -taronja al peu dret i lila al peu esquerre-. Un cordó era massa llarg i en trepitjava les puntes i fins i tot els llaços; l'altre era massa curt i el duia descordat.

De mica en mica la rogalia del col·legi es va buidar de gent. Tan sols va quedar, repenjada prop de la porta, una nena que carregava una motxilla plena de llibres. L'home se li va acostar amb un somriure als llavis. Es va treure el barret, va doblegar-se cortesament per la cintura i va saludar amb una cantarella:

—Hoola, hola, hola!

Les margarides que encara quedaven damunt la copa del barret van anar a parar a la vorera. Hi va haver un escampall de flors, terra i herbotes. La nena es va posar una mà davant la boca per amagar el riure i va contestar:

—Hola.

—Hum. Hi, hi! Potser tu voldràs ajudar-me. O no. Heem... No hi ha manera que ningú em faci cas. Caram, si fins i tot una senyora volia estomacar-me. Quin mal geni. I tot perquè li he dit que se li havia enganxat una pelussa al bigoti.

Malgrat haver-lo vist en diverses ocasions, era el primer cop que la nena li sentia la veu. Era clara, suau i, sobretot, musical. Mai no n'havia sentit cap d'igual. Semblava que cantés en comptes de parlar. Era la veu d'un amic, d'algú que no pot ni sap dir mentides. A primer cop d'ull, la nena va adonar-se que, lluny de ser perillós, l'home atresorava una innocència infinita. Es va preguntar qui devia ser i d'on devia venir. I més encara: com havia estat la seva vida. Però, almenys de moment, es va acostumar a respondre-li:

—Jo no penso pas estomacar-te, tot i que diuen que tinc molt de geni —va afegir per donar-se importància—. En què vols que t'ajudi? T'has perdut?

—Perdut? Hi, hi! Oh, no. No, perdut no. Però, ehem, que amable que ets. Au, té —va dir, emocionat, i va allargar les mans cap a la nena.

Ella se'l va quedar mirant amb els ulls fixos i ben oberts fins que li van coure de no parpellejar. Llavors va recordar que també havia de respirar. L'home li estava oferint un càntir de color rosa, molt pesant. A la nena l'amoïnava una sola qüestió: D'on redimonis havia sortit aquell trasto?

Va arribar de seguida a una conclusió tan clara com torbadora. Les mans de l'home eren buides i, a

l'instant següent, hi havia el càntir. Així de senzill. Havia sorgit del no-res. Fent un gran esforç va prendre'l entre els braços i va mormolar procurant dissimular la sorpresa:

—Gràcies.

Va acostar el nas al broc gros i el va arrufar.

—Això és vinagre, oi?

L'home va arronsar les espatlles i la nena va deixar el càntir a terra. Ell va preguntar:

—Com et dius?

—Guillermina, però els amics em diuen Mina.

—Mina, oh, hi, hi! Quin nom més maco. M'agrada, m'agrada. Jo em dic Trafolari, i els pocs amics que tinc em diuen Trafolari.

La Mina va riure. Era simpàtic. Per continuar la conversa va dir:

—Jo tinc deu anys. I tu?

—Vuit-cents trenta-set, em sembla. Hum.

Estudies aquí?

—Sí. Estic esperant un amic. L'ha fet quedar-se la profe de mates per posar-li deures per a les vacances.

En Trafolari feia cara de no entendre gaire de què li parlava la Mina.

—Oh. Hum. Profes, mates i deures... Que complicat. I és divertit això d'estudiar?

—Home, què vols que et digui. Que no has anat a escola, tu?

—No me'n recordo. Però em sembla que no.

Algú va picar a l'esquena de la Mina.

—Ei, ja estic. Aquesta paia s'ha passat; tinc deures per fer fins d'aquí a dos estius, almenys. Què, anem tirant?

—Un moment. Et presento un amic. Trafolari, aquest és en Sebas.

—Aaaah. Sebas. Maco, maco. I els amics com li diuen? Seb?

—No: Sebas. El seu nom de debò és Sebastià.

—Ah. Hum. Difícil d'entendre.

En Sebas va xiuxiuejar a la Mina a cau d'orella:

—Em sembla que no hauríem de parlar amb gent estranya.

En Trafolari el va interrompre:

—Bé, et diguis com et diguis estic molt content que siguem amics. Per tant, vull que m'acceptis un regal.

Va estendre la mà endavant i hi va aparèixer un ou. La closca va esclatar i la clara, amb el rovell ben rodó al mig, es va estendre damunt el palmell. Entre els dits s'escolaven regalims de clara amb bocins de closca enganxats. L'ou va començar a fregir-se tot sol i, en un tres i no res, l'home sostenia un preciós ou ferrat, brillant al mig i torradet per la vora. I calent. En Trafolari va fer un esgarip de dolor i el va deixar caure. De seguida va llepar-se la mà adolorida, no gaire neta, per cert. L'ou va esclatar en caure a terra i va esquitxar tot al voltant, fins i tot el càntir rosa.

En Sebas va comentar:

—A aquest paio li falta un bull.

—Sí, oi? Però és divertit.

En Trafolari va treure d'una butxaca un tub de pasta de dents i el va buidar damunt del palmell escaldat. Després va tornar a remenar dins la butxaca i en va treure un mitjó foradat per la punta. Se'l va col·locar a la mà lesionada i el va fer arribar fins al colze. La cura el va satisfer. Aleshores va dir:

—Excel·lent. Així quedem que m'ajudareu.

La Mina i en Sebas es van mirar. Va ser el nen qui va parlar.

—No hem quedat en res.

—Però t'ajudarem —va saltar la Mina. En Sebas volia protestar, però ella va fer-lo callar d'una manotada. Va preguntar:

—Quin és el problema?

—Ah, no us ho he dit? Hem de salvar el món.

—Fantàstic! —va exclamar la Mina. En canvi, en Sebas va bellugar el cap d'un costat a l'altre i va assegurar:

—Està torrat, ja ho deia jo. Au, Mina, marxem.

—Oh, no. No. Hum. Encara no —va demanar en Trafolari—. Deixeu-me que us expliqui..., que us ensenyi..., que us demostrï...

Va començar a buidar les butxaques de la gavarquina cercant alguna cosa que, evidentment, no trobava. Aviat van quedar escampades per terra tot d'andròmines: botons quadrats de fusta, un rellotge sense busques que marcava les hores a l'inrevés, una gorra amb dues viseres, tres gots de plàstic foradats pel cul,

un grapat de bolis de tinta blanca, un flotador de ferro desinflat amb forma d'ànec, un diccionari xinès-filipí, mitja dotzena de taps d'ampolla, una ràdio sense piles que només sintonitzava emissores australianes i una llibreta sense tapes ni fulls ni espiral... ni res de res.

La Mina va estossegar per cridar l'atenció.

—Ehem. Diria que trobes a faltar alguna cosa.

—Hum. Sí. I és estrany, perquè sóc molt endreçat. Renoi. Us volia ensenyar les meves fotos amb els talpiron. Vaja. Caram. Em sembla que m'haureu d'acompanyar a casa.

—Ah, no —va exclamar en Sebas—. Això sí que no. Mina, si els nostres pares se n'arribessin a assabentar...

—Ja n'hi ha prou, Sebas. És inofensiu i, a més, és un mag. On vius, Trafolari?

—Cap allà —va indicar estirant el braç. De la màniga en va sortir una granota que aviat va escapolir-se amb quatre salts.

—Genial, casa meva també és cap allà —va dir la Mina, que va mirar amb un gran somriure en Sebas. El nen va haver d'accedir a contracor.

—Hi, hi! Que bé. Hum. Vejam. Teniu, caramels per al camí.

—Mina, no hauríem...

—Ai, Sebas, ets un corcò. No te'l mengis, si no vols, però el meu... uaaau!, quina meravella!

En Sebas, encuriosit, va desembolicar el seu caramel i se'l va posar a la boca. Va preguntar a l'amiga:

—Fa gust de salat?

—De salat? No, és dolcíssim.

—Doncs el meu fa gust de salat.

En Trafolari va intervenir:

—Oh, salat. Vés a saber. En tinc de tots els sabors. Hum. És clar que, de vegades, me'n surt algun que fa gust de burilla.

En Sebas va escopir el caramel immediatament.

La Mina xerrava animadament amb l'home:

—Doncs jo visc allà, en una caseta amb jardí. La carretera passa molt a prop, de manera que hi ha molt de soroll. Tinc una germana gran, saps? És mig la xicota del germà d'en Sebas.

—Ah, que interessant. També viuen a casa teva, en Sebas i el seu germà?

—No, home, no. Ells viuen en un pis del centre. Molt bufó, per cert. A en Sebas li agradaria més viure en una casa; en canvi, a mi em faria gràcia un pis amb ascensor.

En Sebas, un xic emmurriat, va remugar:

—Això mateix. Tu vés dient. Explica-li la vida de tothom fil per randa. I no et deixis res, eh? Digues-li quin dia vas néixer, quins programes de televisió mires i què t'agrada per esmorzar.

—Sí, sí! —va interessar-se en Trafolari—. Què us agrada per esmorzar. Jo em cruspeixo cada dia síndria amb bolets.

A la Mina li va semblar divertit. A en Sebas, un fàstic.

Van arribar tot just haver travessat la via.

—De qualsevol cosa en diuen casa —va deixar anar en Sebas.

—Xxxt. Calla, que et sentirà. Doncs jo trobo que té la seva gràcia.

En Trafolari vivia en una caravana abandonada enmig d'un solar buit. Estava rovellada i tenia les rodes punxades. Per una finestra trencada sobresortia una antena de televisió on hi havia roba estesa.

En Sebas no havia consentit, de cap de les maneres, que la Mina i ell entressin a l'habitacle. En Trafolari ho estava remenant tot per allí dins. Se sentia un bon terrabastall. A la fi va aparèixer a la porta.

—Hi, hi! Les he trobades. Hi, hi, hi!

Va seure a terra i els nens el van imitar. En Sebas, primer, havia estat buscant un lloc on no s'embrutés gaire, fins que la Mina el va estirar cap avall pels pantalons.

En Trafolari va escampar tot de fotografies on se'l veia amb uns éssers estranys que els nens no podien reconèixer. Feien poc més d'un metre d'alçada. Tenien la pell marronosa i el nas gros i punxegut. El cap era rodó i no gaire gran, no tenien coll. Els ulls, negres, eren petits i estaven molt junts. Eren calbs. Les mans i els peus eren grossos. Els peus no podien veure'ls perquè anaven calçats amb botes, però els dits de les mans eren llargs i molsuts, acabats en urpes grises molt gruixudes, per bé que no gens esmolades.

A les fotografies se'ls veia amb tot detall, ben al contrari que a en Trafolari: en unes sortia d'esquena, en altres el barret li tapava la cara, i en unes altres només sortia retratat des dels peus fins als genolls.

—Qui són? —va demanar la Mina.

—Els talpiron, és clar. Són ells que demanen ajuda per salvar el món.

La Mina i en Sebas van parlar llargament sobre tot allò. Van arribar a la conclusió que havien de fer partícip algun adult del que sabien.

—Però no cal que siguin els pares —opinava la Mina.

—Ah, no? I en qui penses, si es pot saber?

—La Laura, per exemple.

—La teva germana? Només faltaria aquesta! Si és tan eixelebrada com tu. O més.

La Mina es va defensar:

—Bé, també ho podem dir al teu germà.

—En Lluç no en voldrà saber res.

—Que no? —va fer la Mina—. Digues-li que la Laura hi està ficada i veuràs com corre.

A la Mina no li va costar gaire convèncer la Laura. La noia estava, com sempre, envoltada de llibres, preparant l'accés a la universitat. La Mina li va fer cinc cèntims de tot plegat. La Laura semblava que no escoltava, però a la fi va dir:

—Un mag, oi?

—I dels bons. Fa aparèixer coses, i no hi ha trampa.

—I els animalons aquests, com es diuen?

—No estic gaire segura que siguin animalons. Es diuen talpirones. Vindràs a conèixer en Trafolari o no?

La Laura va tancar un llibre de cop. Va dir:

—No em crec ni una paraula del que m'has dit, però tinc curiositat per conèixer aquest ximple. Això no m'ho perdo!

En Lluc, per contra, renyava el germà petit:

—Sembla mentida que no puguis anar sol pel món. Parlar amb un desconegut i acceptar-li regals i lllaminadures. I acompanyar-lo a casa seva!

—No hi vam entrar. I no és una casa, és una...

—El que sigui, tant se val. Si ho arriben a saber el papa i la mama...

En Sebas va haver de reconèixer que la Mina tenia raó i va atacar per un altre costat.

—Tinc entès que la Laura hi anirà.

—Què dius que farà la Laura?

—Anirà a veure en Trafolari. Demà, quan sortim del col·le. Potser encara t'ho voldràs repensar.

Tots quatre van arribar a quarts de sis davant la caravana. En Lluc va fer mala cara. La Laura va trobar que viure així era romàntic, tot i que ningú no va entendre què volia dir. Els petits van cridar el mag.

Tan bon punt els va sentir, en Trafolari va sortir fent un bot. En veure desconeguts, va saludar:

—Hoooola. Hi, hi! Em dic Trafolari, artista cosmogalàctic, per servir-vos.

Els nens van presentar els germans grans i en Trafolari va fer els regals corresponents.

—Ah! Oh! Per a la bella senyoreta un ram de flors.

La Laura es va quedar bocabadada i va picar de mans. Se li va escapar un:

—Òndia!

En Lluc va protestar:

—Però si és un pom de carxofes.

—Tant se val, home —va disculpar la Laura el mag—. El que val és la intenció. Moltes gràcies, Trafolari.

—Hi, hi! No es mereixen. Estic content que t'agradi. I ara, per al meu jove i rondinaire amic, una colònia.

En Lluc va exclamar "Ostres!" en veure aparèixer a un pam del nas un flascó transparent. El va prendre de mans d'en Trafolari i en va descargolar el tap. Estava una mica avergonyit, perquè no estava acostumat a rebre regals, i tothom l'observava.

Immediatament que el flascó va ser obert, se'n va escapar un soroll llarg i estrepitós, com el d'un pet, i una aroma que també el recordava. En Lluc va fer una ganyota de fàstic i va cuitar a tapar el flascó. En Trafolari va comentar:

—És el meu favorit. Hi, hi! Oi que fa gràcia?

Tot seguit el mag va ensenyar les fotos als dos nois més grans. En Lluç va dir de seguida:

—Estan trucades. Aquests bitxos no existeixen.

El seu germà va atrevir-se a desafiar-lo:

—Sembla mentida. Tant de múscul i tan poc cervell.

I és que en Lluç estava estudiant educació física. Volia ser, algun dia, entrenador d'algun esport, monitor de gimnàstica o alguna cosa per l'estil. I ningú no dubtava que ho aconseguiria, perquè semblava una muntanya de músculs. Li'n sortien fins de sota les celles. La Laura va reblar el clau:

—Vinga, Lluç. Si ja has vist com fa aparèixer coses. Això dels talpiron també deu ser veritat.

El noi va envermellar.

—Tu també t'ho creus? Està bé, està bé. Ja callo.

En Trafolari va explicar que els talpiron l'havien avisat que s'acostava una greu crisi d'abast mundial. Per això necessitaven l'ajut dels nens. En Lluç no va poder evitar intervenir:

—I per què precisament els nens? Eh? Que no servim la Laura i jo?

—Vosaltres? Hi, hi. No. Nooo, i ara. Massa, massa grans. Massa. Buf, massa. De la mida dels talpiron. Hum. Han de ser de la mida dels talpiron.

—Per què? —va insistir en Lluç.

—Claríssim. Hi, hi. Molt clar. Hum. Ja ho veuràs.

La Laura els va tallar. Volia anar per feina.

—Molt bé. Diguem que tots cinc estem ficats en això. De què va el tema, Trafolari?

—Ah, una bona, bona pregunta. No en tinc ni idea. Hum. Això és una bona resposta. Vejam. Són els talpirones els qui ho han d'explicar. Sí, els talpirones. Això mateix. Estic molt content que tots quatre els vulgueu veure. Fa temps que no viatjava.

—Ep! —va fer en Lluç. Les últimes paraules li havien fet pujar la mosca al nas. Al mateix temps, una mena de neguit es va apoderar d'en Sebas. Una cosa era fer una passejadeta fins a can Trafolari per sentir-li contar històries i una altra molt diferent era anar a vés a saber on. La Mina, que feia estona que no badava boca, va voler concretar:

—On i quan hem d'anar a veure els talpirones?

—Oooh, massa preguntes. Hum. No ho sé —va reconèixer en Trafolari—. Ja m'ho diran.

—T'ho diran?

En Trafolari es va alçar el barret. Un eixam d'abelles va sortir de l'interior i es va perdre de vista. Pel cabell li queien regalims de mel. Es va tocar el cap i va explicar:

—Sí. Hum. Els talpirones em parlen aquí dins quan volen dir-me res. A vosaltres no? Oh, suposo que no.

En Lluç va mirar la Laura i va murmurar:

—Com una cabra.

—Una cabra? Hum. On l'heu vista? Aquí no n'hi ha cap, de cabra. Oh, quina llàstima.



La Mina va intervenir:

—Deixa estar les cabres. Saps si trigaran gaire a... parlar-te dins del cap?

—Aaah, no. Una setmana. O dues a tot estirar. Hum. O una i mitja. Ho tenen tot gairebé enllestit. Però no us amoïneu, hi, hi, que ja us avisaré. Daixò, hum, us voleu quedar a berenar amb mi?

Quatre veus van dir que no alhora. El mag es va quedar trist.

No van tornar a saber res d'en Trafolari fins passats vuit dies. Era dijous a la tarda. L'endemà acabava l'escola. La Mina i en Sebas estaven jugant al jardí de casa d'ella. Es llançaven una pilota de tennis i la recollien amb sengles guants de beisbol. De sobte van sentir:

—Hoooola, hola, hola.

Van mirar cap a la porta del jardí i van veure en Trafolari saludant-los des de fora. Duia un niu de cadernereres sobre el barret. Els nens van deixar a corre-cuita els guants i la pilota i van sortir al carrer. La Mina va fer entrar el mag mentre en Sebas guaitava si hi havia algun veí a prop que l'hagués pogut veure. Tot semblava tranquil. Entre tots dos nens van fer-lo ajupir rere un arbust.

—Hi, hi. Que divertit. És un joc, això?

—T'estem amagant, no fos cas que et veiés algú i ho xerrés als pares.

—Aaah, els vostres pares. M'agradaria conèixer-los. Hi, hi.

—Ni parlar-ne —va negar-se en Sebas.

—Oh. Em feia il·lusió.

Es va sentir la porta de la casa. Algú n'havia sortit i deia en veu alta:

—Mina? Sebas? On sou? Que passa res?

Era la Laura. Els pares havien sortit. Li havien encarregat que vigilés els nens mentre jugaven i que, abans que fos massa tard, acompanyés en Sebas a casa seva. Els pares trigarien a tornar: havien anat al teatre.

La Mina va fer senyals. La Laura es va girar cap allà i, de seguida que va veure els faldons vermells de la gavardina sobresortint de l'arbust, es va posar de quatre grapes i hi va anar gatejant.

—Què? Hi ha notícies? —va preguntar mig en broma mig seriosament.

—Sííí! Hem d'estar preparats per a la setmana que ve. Hum. Sí, senyor. Dimecres. Quan és dimecres? Després de dijous?

—No —va rectificar la Mina—. Abans. Estàs segur que és dimecres?

—Dimecres, dimecres. No falla. Seguríssim. M'ho han dit els talpiron.

La Laura va prendre el comandament.

—D'acord. Quedem per a dimecres, doncs. On ens hem de veure, Trafolari?

—Oh. Hum. Tant se val un lloc com un altre. Us va bé a casa meva?

—Entesos. Dimecres allà per parlar amb els talpions.

—Per parlar-hi? Hi, hi! Quina gràcia. No. No pas a casa meva. No. No hi vindran mai de la vida; ni a la vostra tampoc, ni a cap altra. Hi, hi. Som nosaltres que els hem d'anar a veure.

Aquesta és bona: pensar que els talpions... Hi, hi.

La Laura va rectificar:

—Molt bé. A can Trafolari dimecres. D'allà anirem a veure els talpions. És correcte? Bé, a quina hora quedem? Haurem de voltar gaire?

—Oh, no. És un viatge curt. Hum. No crec que triguem més de tres o quatre dies.

—Coom? —va esverar-se la Laura—. Dies? Això no ens ho havies dit. A veure com convencem els pares!

—I en Lluç —va afegir en Sebas. La Laura va treure importància a aquest comentari.

—En Lluç deixa-me'l a mi.

